

Suhâspellâ

Sohkaspeallu Sookkspeâll

Siskáldâs / anoliih uásih

Säämi-spellâmlyevdi

Pircco

9 spellâmpuállud

12 kálvud

www.kuati.fi-párnáah

8 kálvud moh kuleh sämmilâškulttuurân já 4 eromâš káálvu
Táváliih káálvuh: vaccâ, cimccâhtyeiji, kamuvseyeinivierâ, šišnesekkâ,
sovskaamuv, pollo, saveheh, kähvipánnu
Eromâš káálvuh: kijssá, soljo, veddityeiji já käärbis

52 koččâmâškorttid

Koččâmâškoortih kieðâvuššeh hyelkkivuoðâ já

sämmilâš nommâärbivyevi

Älkkeemuš koččâmâšah láá merkkejum fiskis ivnijn já váddásuboh
ruopsis ivnijn

Speelâ ulme

Speelâ ulmen lii uápásmuð sämmilij hyelkkinomâttâssáid já sämmilâš nommâärbivuáhán spellâmáin. Speelâ puáhtá spellâð anarâš-, nuorttâlâš- já pajekielân, tastko spellâmlyevdi päikkinoomah láá kuulmâ sämikielân já jyehi kielân láá jieijâs koččâmâškoortih.

Speelâ ulmen lii jotteeð pircco mield Säämist já čuáaggið orostemsoojijen sämmilâš kulttuurân kulleid káálvuid. Vyelgim- já maccâmsaje lii Sajos Anarist. Speelâ vuáittá tot, kote vuossâmuštâá puátá vyelgimsajan Sajosâñ ohtâñ čuággum kálvuiquin.

Speelâ jotteem

Koččâmâškoortah siävuttuvvojeh já pieijojeh tekstâpeeli vuáluskulij peevedi oolâ. Meiddei kálvukoortah pieijojeh peevedi oolâ. Eromâš kálvukoortah pieijojeh peevedi oolâ sierâ. Spellâmluávdán láá merkkejum pálgâh, moh čuávvuh vyeijimmaðijijd tâi sämmilij ärbivuáválijd jottemkiänuid. Ovdâmerkkâñ Aanaarjäävri rasta puáhtá jotteeð kárbaín Njellimist Päärtihâñ já Pookast puáhtá jotteeð mečcimaadij mield Njunnáásâñ.

Ko spellâmlyevdi já koččâmâš- já kálvukoortah láá sajestis, spelleeh väljejeh olssis spellâmpuállu www.kuati.fi-párnáin. Spellee, kii finnee stuárráámus čalmemere pirccoost, uážžu algâttið.

Vyelgim lii Aanaar Sajosist. Spelleeh uážžuh vyelgið jotteeð pálgái mield kuus halideh. Spellee uážžu ovdânið pirco čalmemere verd laavhijd spellâmlyevdist. Pirco čalmemere meridâm laavhijd kalga puoh kevttið. Orostemsajeh láá merkkejum stuorrâ ruopsis riäggâin teikkâ eromâš káálvu kuuvijn.

Jotteemkiäinu aln láá táválij lavhij lasseen orostemsajeh. Ko spellee teivâd orostemsajan, vuorâsolmooš tâi stivrejeijee váldá koččâmâškoortâ já koijâd toos čallum koččâmâš. Koččâmâšah láá hyelkkivuođâst. Rievtis västädâs lii puáidudum koččâmâškoortâst. Jis spellee tiätá rievtis västädâs, sun uážzu olssis kálvukoortâ. Jis spellee ij tieđe rievtis västädâs, sun ferttee juátkiđ määđhi čuávuváá leggistemuárust. Motomeh orostemsajeh láá eromâšeh tondiet, ko tobbeen uážzu tiegárijd káálvuid, moid ij uážu eres soojijn: Ucjuuvâst kárbá, Čevetjäävrish veddityeje, Vuáčust kiisá já Kuovdâkiäinust soljo. Eres orostemsoojijn kálvukoortâid uážzu valjiđ jieš.

Speelâ vuáittá tot, kote ovdemustáá čuággá meridum mere káálvuid já máccá vuosmužžân Sajosân Anarâñ. Káálvui juávhust ferttee leđe aainas-uv ohtâ spellâmlyedist uáinusist orro eromâš kálvu. Ađai spellee ferttee eelliđ aainâs-uv oovtâsaajeest tain: Ucjuuhâ, Čevetjävri, Vuáčchu teikkâ Kuovdâkiäinu. Ko vyeittee lii puáttâm Sajosân, puáhtá spellâ jotkuđ tassaaš ko puoh láá peessâm moolâñ. Nubben molsâiähtun puáhtá sooppâđ ovdâkietâñ, ete čuávuviih sajeh meriduvvojeh ton mield, kiäst láá enâmustáá káálvuh, ko spellâ nohá. Jis mangâsist láá siämmâá ennuv káálvuh, nubben šadda tot, kiän spellâmpuállu lii lavhij mield aldemustáá moolâ.

Speelâ heiviittem ave mield

Speelâ puáhtá vaigâdittiđ tâi älkkeedittiđ spellei ave já tááitui mield.

- Vuálá 7-ihásijguin puáhtá čuáaggiđ 3 ereslágán káálvu já paijeel 7-ihásijguin puáhtá čuáaggiđ 5 ereslágán káálvu. Vuorâsulmuuh pyehtih čuáaggiđ ovdâmerkkâñ 7 kálvud.
- Vyelni 7-ahasijguin ij taarbâš čuáaggiđ eromâš káálvuid, mutâ lii tuárvi ete párnááh viežzh 3 sierâ káálvu já te pyehtih maccâđ maasâd Sajosan. Nuorâb spelleiguin kánnát valjiđ älkkeemuš koččâmâšâid koijâdemnáálá. Älkkeemuš koččâmâšah láá merkkejum fiskis ivnijn.
- Västädâsâid lii váddásub tiettiđ, jis ij addel spellei molsâiävtuid. Ovdâmerkkâñ paijeel 12-ihásijguin spelâdiñ koččâmâškoortâi västädâsmolsâiävtuid puáhtá kyeđđiđ luvâhánnáá já västädâsâid kalga tiettiđ njuolgâ koččâmâšain
- Speelâ puáhtá vaigâdittiđ meiddei nuuvt, ete váátá tiätu káálvu ovdâl ko puáhtá jotteed Aanaarjäävri rasta teikkâ Anarâšpâlgá. Aanaarjäävri rasta ij uážu jotteed, jis spellest ij lah käärbis. Anarâšpâlgás tâi eres meccipâlgáid ij uážu vyelgiđ, jis spellest ij lah kähvipánnu já kähvisekkâ jna. Spelleeh pyehtih jieš utkâđ lase njuolgâdusâid
- Kálviguin puáhtá spellâđ meiddei muštospeelâ. Káálvuh pieijâjuvvojeh parâluvâi kovepeeli vuáluskulij peevid oolâ já spelleeh vuáruluvâi jurgâleh kyehti koortâ já irâtteh kavnâđ paarâ. Speelâ vuáittá tot, kii kávná enâmustáá paarâid.

Hitruus spellâpuudâid!